

РЕЗЮМЕТА НА ПУБЛИКАЦИИТЕ

на гл. ас. д-р Стефка Венкова, сектор „Музика“,
Институт за изследване на изкуствата - БАН
в периода 2010 г. – 2015 г.

• МОНОГРАФИИ

ХАБИЛИТАЦИОНЕН ТРУД

1. **Венкова, С.** Апостол Николаев-Струмски (1886-1971) в контекста на българската музика през XX век. София: Институт за изследване на изкуствата. 250 с., (под печат).

Резюме:

Трудът е посветен на живота, музикалната дейност и творчество на Апостол Николаев-Струмски (1886–1971). За пръв път неговата личност и композиционно наследство са обект на самостоятелно и цялостно музикологично проучване. Настоящото научно изложение е ориентирано спрямо три основни цели: реконструиране на жизнения и творчески път на Николаев-Струмски; събиране, описание и извеждане на основни стилови особености на неговото композиционно творчество; очертаване на неговото място и приноси в българската музикална култура.

Книгата е оформена в шест глави с предговор, уводни думи, заключение и приложения. Първите три глави са тематично свързани с проследяването и изследването на жизнения и творческия път на Николаев-Струмски. Биографичните данни са представени в I глава. Във II и III глава се разглеждат детайлно и в дълбочина неговото творческо формиране и музикална дейност. Следващите три глави са посветени на композиционното му творчество. В IV глава е даден пълен опис на композициите му, придружени от анотации, и коментар на жанровата класификация и особености на творчеството му. V глава представя цялостен поглед върху композициите на Николаев-Струмски. Дават се неговите по-важни произведения и се разглеждат основни характеристики на индивидуалния му композиторски стил. Последната VI глава се фокусира върху присъствието на неговата музика в съвременната музикална култура.

Днес авторската църковна музика на Николаев-Струмски е сред най-изпълняваните и записваните. Присъстваща редом до тази на Добри Христов и Петър Динев като достижение на нашата нова музикална култура, тя е не само представителна за българската многогласна църковна музика, но е и част от формирането на българска национална идентичност. Време е личността и творческото наследство на Николаев-Струмски да намерят своето заслужено място в българската музика.

2. **Венкова, С.** Музиката на Католическата църква от източен обред в България. Монография. София: Католическа апостолическа екзархия, 2010. 206 с. ISBN 978-954-316-089-1. ISBN 978-954-92576-2-5.

Резюме:

Книгата изследва музикалната традиция на Католическата църква от източен обред в България в полето на културните взаимодействия. Стремежът е да се изгради цялостната картина на източнокатолическата музика, основаваща се както на историческите тенденции в нейното развитие, така и на нейните специфични стилови особености. Обект на изследването е източнокатолическата музика, разбрана конкретно като музикална дейност и практики, и в по-широк план – като специфичен музикален и културен феномен.

Книгата се състои от увод, три глави, заключение, шест приложения, азбучен показалец, библиография и резюме на английски език. В **увода** са формулирани целите и обектът на изследване, даден е обзор на литературата и е дадена накратко историята на източнокатолическата църква. В **първа глава** е представен многостранният музикален живот в общността, създаден в резултат от различни дейности – хорово дело, културнопросветни дружества, църковен печат, католически училища и колежи. Специално място е отделено на хоровия репертоар и църковнохоровата практика, както и на изявените музикални дейци. Във **втора глава** са разгледани специфични особености на източнокатолическата музика, които довеждат до създаването на собствена музикална традиция, формирана в континуитета на активния музикален живот на общността и в сложния процес на културни взаимодействия между православната и католическата традиция у нас. В **трета глава** се представя създаденият музикален архив и каталог към него. Методиката на създаването им се основава на приложението на съществуващ логически модел: *обект-признак-стойност*, създаден специално за описание на обекти,

които могат да се дефинират чрез набор от съществени признаци. Включени са два вида сбирки: писмена – обхваща всички налични нотни материали на Католическата църква от източен обред в България, и аудио сбирка – записи на звучащата църковна музика.

- **СТУДИИ И СТАТИИ:**
- **реферирани и индексирани в световната система за реферирание, индексирание и оценяване**

1. **Венкова, С.** Творбите на Апостол Николаев-Струмски (1886–1971) в изграждането на новата българска църковнопевческа традиция. – В: *Obraz świętości - świętość w obrazie*, Poznań: red. I. Lis-Wielgosz, W. Józwiak, P. Dziadul, 2014. с. 398-407. ISBN 978-83-939694-0-1.

Резюме:

В контекста на водещите явления в българската музика от първата половина на XX век се разглеждат факти от творческия път и дейност на Апостол Николаев-Струмски (1886-1971), които дават възможност да се проследи ролята му в изграждането на новата българска църковнопевческа традиция. Публикува се списък с откритите към момента негови композиции. Статията е опит да се постави името на Николаев-Струмски на полагащото му се място – сред най-значимите църковномузикални дейци в България през XX век.

2. **Венкова, С.** Културните взаимодействия Изток - Запад в музиката на Католическата църква от източен обред в България. – В: *Chrześcijański Wschód i Zachód: formy dialogu, wzory kultury, kody pamięci*. Poznań: Instytut Filologii Słowiańskiej, Uniwersytetu im. A. Mickiewicza, 2012. с. 143-150. ISBN 987-83-63090-20-3.

Резюме:

В статията се разглеждат особеностите на специфичната за Католическата църква от източен обред в България музикална традиция, породена от взаимодействието между източни и западни влияния като резултат от сложни културни, духовни, социални и национални връзки.

Взаимодействието Изток - Запад поражда множество изследователски въпроси. Те са свързани със съвременните аспекти в разбирането на понятията *източнохристиянски* – *западнохристиянски*, *византийско-славянски* – *латинско-славянски* в контекста на осмислянето на културната идентичност на източнокатолическата общност в България.

3. **Venkova, S.** The Musical Activities of the Congregation of the Resurrection's Mission in Bulgaria (mid-19th – mid-20th c.) – В: Bulgarian Historical Review 2014, № 1-2.,(под печат).

Резюме:

В доклада се представя музикалното дело на отците Възкресенци в контекста на културния живот на Католическата църква от източен обред в България. Тяхната богата и активна музикална дейност има значителен принос за развитието на музикалната традиция както в католическата общност в у нас, така и в цялото общество.

Акцентът пада върху музикалното образование и обучение в Българо-католическата гимназия в Одрин и българското католическо училище в Малко Търново, но също се разглежда и по-нататъшното влияние на отците Възкресенци при формирането на музикалните традиции на източнокатолическата общност в България. Дават се конкретни музикални примери, които проследяват трайното, продължаващо вече повече от век и половина присъствие в църковната музикална практика. Открояват се имената на отец Тома Бжеска (1818-1900) и отец Константин Патронов (1905-1991).

• **в световни вторични литературни източници**

4. **Венкова, С.** Апостол Николаев-Струмски (1886–1971) в българската музикална култура. – В: Трети международен конгрес по българистика 23-26 май 2013 г. София: СУ „Св. Климент Охридски“, с. 181-201.

Резюме:

В доклада се представят нови факти за живота и творчеството на българския композитор и църковен диригент Апостол Николаев-Струмски (1886-1971). Фокусира се върху новооткрити от авторката документи и ръкописи, които дават възможност за цялостно изследване на биографията и музикалната дейност на Апостол Николаев-Струмски. Представят се основни негови църковни композиции, които са важна част от нашата църковномузикална традиция и трайно присъстват в българския духовен контекст.

5. **Венкова, С.** Нови щрихи към творческото наследство на Апостол Николаев-Струмски. – В: Изкуствоведски четения 2012. София: Институт за изследване на изкуствата – БАН, 2014. с. 154-162. ISSN 1313–2342.

Резюме:

В доклада се представят продължаващите и към момента усилия за събирането и описването на творчеството на композитора Апостол Николаев-Струмски (1886–1971). Стремeжът е да се обхване и представи цялостното композиторско наследство на автора, не само чрез известната „Литургия за смесен хор”, публикувана през 1926 г., но и чрез непубликувани негови ръкописи.

Основен източник за изследването са нотните архиви на църквите, в които Николаев-Струмски е дирижирал – „Св. Ал. Невски” (1924-1935), „Св. София” (1935-1942), в храмовете на Католическата апостолическа екзархия в София (края на 30-те - 1952), в „Св. Георги”(1952 - ?). В настоящото изложение се представят ръкописи от архивите на катедралния храм „Св. Александър Невски” и на Католическата апостолическа екзархия в София.

6. **Венкова, С.** Музикалното дело на отците Възкресенци в България (средата на XIX – средата на XX век). – В: Сборник доклади от конференцията „Полша и поляците в новата българска история (средата на XIX – средата на XX век)“ (онлайн). 2014, с. 131-139. http://www.ihist.bas.bg/archiv_doc_info/Conf_BG-PL_21-22032014.pdf, (прегледан 24.02.2015)

Резюме:

В доклада се представя музикалното дело на отците Възкресенци в контекста на културния живот на Католическата църква от източен обред в България. Тяхната богата и активна музикална дейност има значителен принос за развитието на музикалната традиция както в католическата общност в у нас, така и в цялото общество.

Акцентът пада върху музикалното образование и обучение в Българо-католическата гимназия в Одрин и българското католическо училище в Малко Търново, но също се разглежда и по-нататъшното влияние на отците Възкресенци при формирането на музикалните традиции на източнокатолическата общност в България. Дават се конкретни музикални примери, които проследяват трайното, продължаващо вече повече от век и половина присъствие в църковната музикална практика. Открояват се имената на отец Тома Бжеска (1818-1900) и отец Константин Патронов (1905-1991).

7. **Венкова, С.** Източнокатолическата музика в България между европейския изток и запад. – В: Известия на Българска орда 2014, № 1(76), с. 2-5. ISSN 1311-5057.

Резюме:

Статията представя накратко историческия развой на унията от 1860 г. и нейното значение в контекста на борбата за църковна независимост и национално освобождение на българския народ. Разглеждат се специфични за музикалния облик на Католическата църква от източен обред в България явления, обусловени от процеса на формиране на общността и от културните взаимодействия, протичащи в нея.

8. **Венкова, Стефка (2013).** Апостол Николаев-Струмски (1886–1971): биографични данни и творческо наследство. – В: Българско музикознание 2013, № 2, с. 65-83. ISSN 0204–823X.

Резюме:

Докладът е пръв опит за цялостно проследяване на основните събития в динамичния творчески живот на Апостол Николаев-Струмски. Биографичните данни за неговия живот са обособени в пет периода. Към всеки един от тях са включени хронологично и най-значимите му композиции, подкрепени с нотен и снимков материал.

Ярка и значима фигура в българската музикална култура на XX век, Апостол Николаев-Струмски създава творчество, трайно присъстващо в българската църковна музика. Съпричастни с духа и идеите от първата половина на XX век за създаване на родна църковнопесенна традиция, неговите композиции са важна част от църковномузикалния живот в България.

9. **Венкова, Стефка (2013).** Музикалният пазар в работата на музикалния изследовател. – В: Изкуствата, пазарът, публиките. София: Институт за изследване на изкуствата, 2013. с. 155-161, ISBN 987-954-8594-44-8.

Резюме:

В доклада се разглежда ролята на музикалния пазар в работата на съвременния музиколог от гледна точка на информацията, която той получава от реализирането и разпространението на звукозаписни продукции с църковна музика. Именно музикалният пазар и предлаганите на него записи на църковна музика показваха, че църковномузикалните творби на Апостол Николаев-Струмски са сред най-изпълняваните и записваните в съвременната българска и европейска музика. Това откритие е важен

стимул за музикологичното изследване, а също така е едно от основанията да се твърди убедено, че Николаев-Струмски е сред най-значимите фигури в българската църковна музика на XX век.

В началото на третото хилядолетие записването и разпространението на изпълнения на църковна музика са важна част от нейното съществуване. В този смисъл, църковната музика вече е не само част от богослужебната практика на храма или програмите на концертната зала, но и елемент от многосъставния пъзел на звучащата и актуална в съвременността музика.

10. **Венкова, Стефка (2013).** Светската музикална дейност и творчество на Апостол Николаев-Струмски (1886-1971). – В: Академични пролетни четения 2013, София: 2013. с. 100-107. ISSN 1314-9261.

Резюме:

В статията се разглеждат светските творби на Апостол Николаев-Струмски, които, макар и много по-малко на брой спрямо църковните, са важен щрих към цялостното обрисване на неговата личност като творец с широки музикални интереси и разнообразна дейност. Многообразните му музикални прояви показват висока образованост и ерудиция. Светските му композиции допълват неговия творчески облик. Освен композитор на музиката, често Николаев-Струмски е автор и на поетичния текст на песните.

11. **Венкова, Стефка (2013).** Обаятелен и артистичен, с пленяващ лиричен глас. 70 години от рождението на Минчо Попов. – В: Музикални хоризонти 2013, № 9, с. 22. ISSN 1310-0076.

Резюме:

Статията е посветена на творческата дейност на оперния тенор Минчо Попов (1943-1996), артист-солист на Софийската опера, по повод 70-годишнината от неговото рождение. Множеството запомнящи се артистични превъплъщения, неговото ярко вокално присъствие, красивия тембър и оригинална сценична интерпретация и днес са живи в спомените на многобройната оперна публика.

12. **Венкова, Стефка (2013).** Църковните композиции от Апостол Николаев-Струмски в съвременния музикален живот. – В: Изкуствоведски четения 2011. София: 2013. с. 340-344. ISSN 1313-2342.

Резюме:

В доклада се разглежда присъствието на църковните композиции от Апостол Николаев-Струмски (1886-1971) в съвременния музикален живот. Дават се конкретни

примери от църковния и концертния хоров репертоар у нас и в чужбина, от български и чуждестранни аудио продукции, телевизионни предавания, от интернет, които показват, че неговата музика е сред най-изпълняваните и записваните днес. На този фон, липсата на исторически и теоретични изследвания за неговия живот и творчество, изглежда парадоксална.

13. **Венкова, Стефка (2012).** Творчески идеи и реализации в църковните композиции на Апостол Николаев-Струмски. – В: Академични пролетни четения 2012. София: 2012. с. 87-99. ISBN 978-954-2925-05-7.

Резюме:

В статията се представят някои аспекти от индивидуалния композиторски стил на А. Николаев-Струмски, направени въз основа на църковни композиции от различни периоди: вариантите на песнопенията „Милост мира” – “Тебе поем” от печатната му Литургия от 1926 г. и от новооткрити от мен негови непубликувани ръкописи от 40-те години – “Милост мира”– “Тебе поем” и “Тържествен благослов”.

Творческите идеи и техните реализации в представените песнопения от Николаев-Струмски са обединени от една цел – „пулсиращото единство” между авторските композиционни похвати и смисъла и последованието на богослужението. Това единство, преживяно в живата българска църковномузикална традиция и формиращо богатия и колоритен стил на автора, възплъщава идеала на епохата за създаване на нова родна църковна музика.

14. **Венкова, Стефка (2012).** Песнопения, свързани със съвременни източнокатолически светци и свети места в България. – В: Българско музикознание, 2012, №1, с. 88-94. ISSN 0204–823X.

Резюме:

Статията представя песнопения от репертоара на Католическата църква от източен обред в България, свързани с две съвременни проявления на светостта – Светилището на Света Богородица в Малко Търново и празникът на блажените мъченици Евгений, Камен, Павел и Йосафат.

Песнопенията, посветени на свети образи и места в съвременността, формирани в традицията на Католическата църква от източен обред, са част и от българската духовна и

културна действителност. Те са живо свидетелство за пронизващия днешния сложен свят неугасващ лъч на светостта.

15. **Венкова, Стефка (2012).** Музикалният принос на католическите училища в българския културен живот (втората половина на XIX – средата на XX век). – В: Изкуствоведски четения 2010. София: 2012. с. 140-145. ISSN 1313-2342.

Резюме:

Въпросът за католическите образователни институции в България не е изследван систематично до този момент. В доклада те са разгледани в контекста на музикалния живот на Католическата църква от източен обред в България. Католическите училища са част от богатата културна атмосфера в общността, формирана в резултат на различни дейности: хорове, културнопросветни дружества, църковен печат (периодика и книги).

Важен е приносът в културния и музикалния живот в България (втората половина на XIX в. до средата на XX в.) на католическите училища. Музикалната дейност в тях, и особено в Българо-католическата гимназия в Одрин и пловдивския колеж „Свети Августин”, е наистина забележителна, и то далеч не само в контекста на своето време. Открояват се имената на отец Тома Бжеска, Михай Шафрани, отец Йоанес (Жан-Батист) Тибо, Йосиф Цалдр, отец Херман Гислер, отец Еманюел Креембюл.

Богатата и активна музикална дейност, извършвана от католическите училища в този период, има значителен принос за развитието на музикалната традиция както в католическата общност в България, така и в цялото общество. Процесите протичат синхронно в контекста на развитие на българската култура.

16. **Венкова, Стефка (2011).** Апостол Николаев-Струмски и българската църковна музикална култура през тоталитарния режим (1944-1989). – В: Многообразие в единството. История и съвременност. 2011, №2. София: Съюз на учените, 2011. с. 367-37. ISSN 1314-0825.

Резюме:

В доклада се анализират някои аспекти на маргинализацията на българската църковна музикална култура през времето на тоталитаризма (1944–1989). В този контекст се разглеждат различни обективни и субективни фактори в живота на значимия български църковен композитор и диригент Апостол Николаев-Струмски (1886-1971), които стават причина за липсата на музикологични изследвания за него.

17. **Венкова, Стефка (2010).** Някои особености на източнокатолическата литургична музика в България – В: *Orientalia et Occidentalia*, volumen 6. Košice: *Analecta Instituti*

studis spiritualitatis Orientalium Occidentaliumque provehendis nomine P. Michelis Lacko appellati, 2010. с. 365-371. ISBN 978-80-7141-676-0.

Резюме:

В статията се разглежда съжителството на различни църковнопевчески традиции в литургичната музика на Католическата църква от източен обред в България: източноправославно едногласно и многогласно пеене, и римокатолически духовни песни. И докато едновременното съществуване на двата типа източноправославно пеене е характерно като цяло за българската църковна практика, то взаимодействието с римокатолическата музикална традиция е отличителна черта за източнокатолическата музика в България.

Разглеждат се основни характеристики на различните музикални традиции. Извеждат се някои взаимодействия, определящи облика на музиката в Католическата църква от източен обред в България, формирани в нейното сто и петдесет годишно съществуване.

18. **Венкова, Стефка (под печат).** Кога е публикувана „Литургия за смесен хор“ от Апостол Николаев-Струмски? – В: Изкуствоведски четения 2014.

Резюме:

В доклада се поставя въпросът за годината на публикуване на „Литургия за смесен хор“ от Апостол Николаев-Струмски. Дали тя е издадена през 1926 г., както е разпространеното мнение днес, или това става в началото на 30-те години? Дали литургията има повече от едно издание? Променя ли това нейното значение спрямо историческия контекст на българската музика, различен през 20-те и 30-те години на ХХ век? Представят се и се съпоставят различни данни, като се търсят отговори на множеството възникнали въпроси.

19. **Венкова, Стефка (под печат).** Първият диригент на катедралния храм „Св. Александър Невски“. – В: Хуманитарните науки днес. София: НЧ „Възраждане 1928“.

Резюме:

Докладът е посветен на 90-годишнината от освещаването на катедралния храм „Св. Александър Невски“. Разглежда се музикалната дейност на създателя и пръв главен диригент на хора от освещаването на храма през септември 1924 г. до края на 1934 г. – българския църковен диригент и композитор Апостол Николаев-Струмски. Представят се

нови факти от неговата биография и творчество, пряко свързани с тази му позиция: участие в освещаването, създаване и развитие на хора, нови композиции, концертна дейност.

20. **Венкова, Стефка (под печат).** Диригентската дейност на Апостол Николаев-Струмски (1886–1971). – В: Изкуство и контекст 6.

Резюме:

Апостол Николаев-Струмски (1886–1971) развива много активна диригентска дейност в София. Повече от шестдесет години той е църковен диригент в най-големите столични храмове – катедралния храм „Св. Александър Невски” (1924–1935); храм „Св. София” (1935–1944); хорове в Католическата апостолическа екзархия в София (края на 30-те–1952); в „Св. Георги” (1953 – средата на 60-те години). Дирижира хора в Софийската духовна семинария. Ръководи и редица светски хорове. През 20-те и 30-те години на ХХ век развива активна концертна дейност, която има широк отзвук в столицата и е отразена в периодичния печат. Николаев-Струмски работи и като хормайстор в Народната опера. Между многото негови хористи и възпитаници са някои от най-значимите български певци и диригенти на ХХ век.

Стремежът е да се очертае ролята и значението на Николаев-Струмски като диригент, оказал влияние за формирането и развитието на хоровото изкуство в България, особено на църковното, както и неговата роля за музикално обучение и развитие на десетки негови хористи.

21. **Венкова, Стефка (под печат).** Влияния в творческото формиране на Апостол Николаев-Струмски. – В: Нови идеи в музикознанието 2014. София: Съюз на българските композитори.

Резюме:

В доклада се разглежда въпросът за влиянията при творческото формиране на Апостол Николаев-Струмски, които пряко се отразяват върху неговите композиторски стремежи. Вземат се предвид семейната среда и обкръжение, преподавателите по музика, както и важни в историческия и културен контекст на българската музика явления от първата половина на ХХ век.

22. **Венкова, Стефка (под печат).** Съвременни рефлексии на българската църковна музика от първата половина на ХХ век. – В: Изкуствоведски четения 2013.

Резюме:

В доклада се разглеждат някои аспекти на българската църковна музика от първата половина на XX век през погледа на музикалния изследовател днес. Стремещт към възстановяване на музикалната история без предварително заложен официозни идеологеми, в търсене на истинността на факта, на оригиналния дух на миналото време, предлага различни перспективи. Те се проявяват по отношение на възстановяване на обгърнати в тишина за десетилетия традиции и личности; възраждане на интереса към архивните материали; поставяне на църковното творчество и дейност от първата половина на XX век като много важна част от културния и музикалния живот у нас, със своите сериозни приноси за развитието и издигането на родното музикално изкуство.

23. **Venkova, Stefka (2012).** The Development of the Creative Idea in the Variants of „Milost Mira – Tebe Poem” by Apostol Nikolaev-Stroumsky. – In: Българско музикознание 2012, №3-4. Volume 22nd International Congress of Byzantine Studies. с. 198-215. ISSN 0204–823X.

Резюме:

Композиционното творчество на един от най-изпълняваните в съвременността български църковни композитори – Апостол Николаев-Струмски (1886-1971), е недостатъчно изследвано в българската музикология. Докладът представя развитието на авторския му стил след издаването на печатната му „Литургия за смесен хор” въз основа на новооткрити от авторката непубликувани негови ръкописи. По-конкретно се разглеждат няколко варианта на негови песнопения от Евхаристийния канон, като се проследяват основни тенденции на индивидуалния му композиторски стил и развитието им.

• **РЕЦЕНЗИИ И ОТЗИВИ:**

1. **Венкова, Стефка (2013):** Елена Тончева: „Привежда в благоритъм душата си ...“ Православна църковна музика. Българско музикознание 2013, №2, с. 104-107. ISSN 0204–823X.

Резюме:

Сборникът *Елена Тончева: „Привежда в благоритъм душата си ...”* Православна църковна музика. представя изследователските търсения на проф. д. изк. Елена Тончева (1933–2011), очертаващи значими проблемни области в изучаването на българската православна църковна музика. Съдържа девет статии, публикувани в специализирани издания в периода 1981 – 2002. Вдъхновен от живота и въздействащо слово на голямата

наша музикална медиевистка, сборникът е пръв опит да се издадат част от статиите на проф. Тончева.

Заслугата за появата на сборника има неговият съставител доц. д-р Юлиан Куюмджиев, а издател е Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство в Пловдив. Предговорът към сборника е дело на проф. д.изк. Светлана Куюмджиева. Статиите в сборника могат да бъдат тематично обособени в няколко насоки – новото в балканската източноправославна традиция през XIV в., калофонният репертоар, ролята на св. Йоан Кукузел, репертоарът на „Болгарский распев” в Молдова и Украйна (XVI-XVIII в.). В края на сборника са дадени резюмета на английски език на статиите.

2. **Венкова, Стефка (2012):** Кристина Япова: „Звук и етос. Вариации върху Боеций“ – В: Българско музикознание, 2012, №1, с. 102-104, ISSN 0204–823X.

Резюме:

Книгата на Кристина Япова е първо по рода си изследване в българското музикознание, посветено на важния въпрос – *Как можем да говорим за музиката, без да я изгубим в говоренето?* Значимостта ѝ не се изчерпва само с това, че дава нови познания. Тя предлага вълнуващо пътуване в музиката, която, ако „познаваш, живееш, и позволиш тя да се огласи чрез тебе – докрай – превръщайки те в свой глас” чрез своя принцип – хармонията, преодолява обектно-субектната връзка в едно ново отношение. Това отношение открива „друг Субект, единствено в чиято власт са музиката на всемира (mundana), музиката на човека (humana) и музиката, явяваща Го в звук (instrumentalis)”.

3. **Венкова, Ст., Митева, М. (2010):** За науката и бизнеса. Институтът за изследване на изкуствата на Международния панаир в Пловдив. – В: Информационен бюлетин. 2010, № 11 (45), София: Централна библиотека на БАН, 2010, ISSN 1312-9899.

Резюме:

В статията се представя 66-то издание на Международния панаир за инвестиционни стоки и технологии в Пловдив (27.09.–02.10.2010) под надслов “Българска академия на науките среща бизнеса”, в което бе представена дейността на научни институти от БАН. Разглеждат се съвременните тенденции в правенето на наука в Институт за изследване на изкуствата при БАН – оптимално използване на технологичните възможности и работа по създаване на масиви от информация в сферата на изкуствата. Уникалната апаратура, с

която разполага институтът, и вече създадените от неговите специалисти бази данни, спомагат за адекватното вписване в посланията на изложението.

• **СЪСТАВИТЕЛСКА ДЕЙНОСТ:**

1. **Янакиев, Александър, Венкова, Стефка и др. (2012):** Софиорама 1928-1948. Панорама на културния живот в столицата. Събития и документи. Ред. Александър Янакиев. София: Институт за изследване на науките, 2012. 354 с. ISBN 978-954-8594-42-4.

Резюме:

Сборникът представя в хронологичен ред събитията в културния живот на София в продължение на 20 години – от 1928 г. до 1948 г. Идеята е да се представи този период чрез запазените във времето факти и документи, като по този начин се възстанови пъстрата мозайка на културното ежедневие. Екип от изследователи на изобразителните изкуства, музиката, театъра, киното и архитектурата от Институт за изследване на изкуствата, събра и подреди огромна информация, която представи пред читателите.